

Naturnationalpark Fussingø

Lokal projektgruppe

Dato: 11. marts 2021

Deltagere: Nels G. Markussen, Randers Kommune
Christian Halgreen, DN
Jens Bonde Poulsen, DOF
Thomas Skifter, Danmarks Jægerforbund
Eske Thøgersen, Friluftsrådet
Ghita Tougaard, Ålum og omegns Beboerforening
Evaldas Cepulionis, Beboere i Sønderbæk
Torben Himmestrup, Bådelaug/lystfiskere
Inger Lise Mørup, Fussingø-Gruppen
Rikke Futtrup Jensen, Børnehaven
Jesper Thomassen, MTB/Brugerlaug Fussingø
Lene Stentoft, Brugerlaug Fussingø
Tina Mariette Hansen, Brugerlaug Fussingø
Malene Thune, Brugerlaug Fussingø
Karl-Åge Dalbæk Andersen, Fussingøs Venner
Birgitte Bernt Nielsen, Fussingøs Venner

Peter Brostrøm, Naturstyrelsen Kronjylland
Matilde Krogh Raahede, Naturstyrelsen Kronjylland
Jan Højland, Naturstyrelsen Kronjylland
Thomas Borup Svendsen, Naturstyrelsen Randbøl
Annika Reinhold Bjørn, Naturstyrelsen Randbøl

Referent: Pina Laursen, Naturstyrelsen Kronjylland

Fraværende: Finn Søndergaard, Danmarks Idrætsforbund

1. Velkomst ved Naturstyrelsen

Peter Brostrøm bød velkommen til den lokale projektgruppe for Naturnationalpark Fussingø. Mødet er gruppens andet møde, som grundet Corona-restriktioner afholdes via Skype.

Peter takkede for sidste møde og er ked af, at gruppen ikke kan mødes fysisk.

På mødet deltog samme kreds som ved sidste projektgruppemøde, så det blev vurderet, at en præsentationsrunde ikke var nødvendigt.

Peter præsenterede 2 nye deltagere fra Naturstyrelsen i Randbøl, Thomas Borup Svendsen, som arbejder med NNP Fussingø/Gribskov og Annika Reinhold Bjørn, som er nyligt ansat og bl.a. skal arbejde med kommunikation knyttet til Naturnationalparkerne.

Peter gennemgik kort spillereglerne for mødet, hvor chatten kan anvendes til at markere, hvis man ønsker at få ordet eller til at skrive en kommentar eller stille spørgsmål.

Der vil lig ved sidste møde blive udarbejdet et referat, som vil blive udsendt til projektgruppen med mulighed for at komme med kommentarer og rettelser.

Såfremt medlemmer af projektgruppen måtte have supplerende bidrag til projektet, som ikke bliver behandlet på mødet, opfordrede Peter til, at gruppemedlemmerne sender et skriftligt input til Matilde og Peter senest den 15. marts 2021. De skriftlige bidrag vil blive taget med i den videre proces.

2. Præsentation projektforslaget ved Naturstyrelsen

Matilde gav en kort præsentation af projektbeskrivelsen for NNP Fussingø.

Parken omfatter ca. 830 ha. Det er med NNP Fussingø planen at skabe et varieret landskab, med en større grad af variation med flere lysninger, overgangszoner mellem skov og lysåben natur og mere dødt ved. I opstartsperiode vil der være særligt fokus på at genskabe de naturlige hydrologiske forhold. Det vil være en meget lav forvaltningsindsats efter ophør af al landbrugsdrift og skovdrift.

Matilde fortalte om de eksisterende forhold, hvordan arealerne er fordelt. Fussingø er et typisk godslandskab, med marker på de dyrkbare flader og skov på de kuperede arealer. Det er også tydeligt, at der har været beboelse i området langt tilbage i tiden hvilket ses af de mange gravhøje. Matilde omtalte fredningen og beskyttelse af fortidsminder; gravhøje, diger, bygninger samt ruinen i Gammelhaven.

Matilde viste et kort med hegnslinjen. Der vil være et ydre hegn og et indre hegn. Det indre hegn vil omkranse badepladsen, godsbygninger (børnehave, slottet, kontor, boliger) og Gammelhaven. Der foreslås ikke hegning mod søen, men etableres en flydespærring. Der etableres færister ved de 3 hovedindgange til parken (asfaltvejene) med tilhørende stilåger for cyklende, gående, ridende, handicappede m.fl. Derudover vil der ved udvalgte skovveje opsættes kørelåger, der åbner mulighed for hestevogne samt biler og maskiner knyttet til driften. Endelig vil der være en række almindelige låger, hvor cyklende, gående, ridende, handicappede m.fl. kan passere hegnet. Præmis for hegnet på baggrund af valg af dyr vil være min. ca. 2 meter højt og skal være med passage til mindre dyr (rådyr, ræv, grævling m.v.).

De nuværende friluftsfaciliteter vil forblive med moderate ændringer. Der arbejdes på at etablere nye markerede vandreruter. Der vil ske en mindre ændring med hensyn til fri teltning i området af hensyn til dyrene og den vilde flora og fauna. Der etableres enkelte nye P-pladser bl.a. gennem mindre udvidelse og istandsættelse af eksisterende, udsigtstårne og sheltere. Hundeskoven vil blive flyttet til Udskovene. Nogle veje konverteres til stier og enkelte stier nedlægges. Der etableres også enkelte nye stiforløb og flere steder sker der en istandsættelse. Matilde viste et kort over stisystemerne.

Matilde omtalte, hvilke dyr, som udsættes; kreaturer, kron dyr og heste. Dyrsammensætning består af såvel græssende dyr og browsende dyr.

Matilde gennemgik et kort, der viste de områder, hvor der planlægges tiltag for at genskabe den naturlig hydrologi. Grøfter vil blive nedlagt og drænrør afbrudt i det omfang, det ikke påvirker naboarealerne. Matilde omtalte Tuemosen, hvor der allerede i dag arbejdes med genopretning hydrologien via et EU-støttet Life-projekt.

Matilde nævnte, at ikke-hjemmehørende træarter i skoven ønskes markant reduceret. Der vil i starten af projektet derfor ske nogle hugster. Der vil også ske nogle hugster i de monotome løvtræsbevoksninger for at skabe mere strukturel diversitet i skovene.

3. Orientering om processtatus – herunder referat fra drøftelser på møderne i de øvrige arbejdsgrupper ved Naturstyrelsen

Peter omtalte to nationale grupper, den videnskabelige arbejdsgruppe og interessentarbejdsgruppen.

Input fra alle arbejdsgrupper vil blive vurderet og indarbejdet i nyt projekt-udkast, som sendes til miljøministeren. Miljøministeren præsenterer udkastet til de politiske aftalepartier. Ultimo april 2021 er det planen, at ministeren vil præsentere de endelige projektforslag ved offentlige arrangementer.

Herefter sendes forslagene i offentlige høring og myndighedsprocessen igangsættes. Offentlig høringsperiode er som udgangspunkt 8 uger.

Det forventes, at de endelige forslag med tilpasninger fra den offentlige høring foreligger lige inden sommerferien. Herefter igangsættes realiseringen med myndighedsgodkendelser, udbud og gennemførelse af anlægsopgaver m.v.

Indvielse af NNP Fussingø forventes af ske i slutning af 1. kvartal 2022.

Peter gav ordet til Thomas Borup Svendsen, Naturstyrelsen Randbøl.

Thomas omtalte det fremsatte lovforslag om Naturnationalparker. Arbejdet med at skabe en retlig ramme for etablering og forvaltning af naturnationalparker i Danmark generelt foregår parallelt med vores arbejde med udarbejdelse af projektforslag for de to første naturnationalparker i Fussingø og Gribskov.

Bemærk §6 stk. 2, hvoraf det fremgår, at: ”Reglerne i §§ 61 c-61 e, stk. 1, i lov om naturbeskyttelse, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, finder ikke anvendelse for de aftalte naturnationalparker ved Fussingø og i Gribskov”. Se evt. uddybende forklaringer i bemærkningerne til lovforslaget på s. 15 og 98. De to parker er allerede politisk vedtaget og er derfor ikke omfattet af den del af lovforslaget.

Lovforslaget indeholde forslag til ændring af:

Naturbeskyttelsesloven: Mulighed for oprettelse af naturnationalparker, natur og biodiversitet som hovedformål, friholdelse for skov- og landbrugsproduktion, tilladelse til hegning og mulighed for naturvandløb.

Skovloven: Tilladelse til hegning, dyrehold, ikke krav om højskov, skovdække og hugstmodenhed samt lempelse af krav til byggeri.

Dyrevelfærdsloven: Lempelse af krav om tilsyn.

Mark- og vejfredsloven og Færdselsloven: Dyr på veje - §88

Thomas refererede fra netop afholdte møder i de nationale arbejdsgrupper.

Den videnskabelige arbejdsgruppe

Der er opbakning til projektbeskrivelserne i Den videnskabelige arbejdsgruppe. Der blev dog fremsat nogle ønsker/bemærkninger:

Størrelsen – gør parkerne så store som muligt, det vil øge variationen. Gruppen ønskede, at Læsten Bakker og Udskovene i Fussingø skal med samt mere af Gribskov.

Tiltag i etableringsfasen – en tidligere udpining af landbrugsjorden, rydning af eksotiske træarter, aktive tiltag for at skabe variation i strukturer, overveje indplantning af hjemmehørende buske og træer (primært Gribskov) samt genskabelse af naturlig hydrologi i så stort et omfang som muligt.

Forvaltning – grib kun ind, hvis nødvendigt. Overvågning af arter, processer, mennesker (friluftsliv). Ro på ift. invasive arter.

Dyr - Græsning er vigtig, da det giver variation og flere levesteder bl.a. ved at give gradienter for lys, næringsstoffer mv. Forskellige græsningsregimer i de forskellige parker – forskellige dyr (art, størrelse m.v.) og med udgangspunkt i naturforholdene. Brug semipermeable hegn.

Autenticitet – ikke enighed i gruppen (specielt om elg og heste).

Heste – opmærksomhed for slid på fortidsminder, heste bevæger sig mere end kreaturer.

Bestandsregulering – helst reaktiv, det er vigtigt med bestandssvingninger, gerne forsøg med at simulere rovdyr.

Tvivl om fordelingen mellem browsere og græssere er rigtigt valgt i de to parker.

Uhensigtsmæssige præmisser – Gruppen er ked af mærkningskravet (øremærker)– vurdering at det ikke kan lade sig gøre at indfange kalve. Vildsvin og smitterisiko samt manglende mulighed for at efterlade ådsler.

Formidling – gruppen præciserede, at det er vigtigt at komme med den klare fortælling om den vilde natur, og hvad formålet er. Fokus på konfliktforvaltning.
Færdselsregler ift. færdsel blandt store dyr.
Formidling af levevilkårene for de udsatte dyr, de naturlige processer, og de forandringer man kan forvente at møde.

Interessentarbejdsgruppen

De ”grønne” organisationer ønsker udvidelse af arealerne.

Til de foreslåede dyr var der en generel opbakning. Dog er det ingen hemmelighed, at der er skepsis mht. hestene.

Der er delte meninger om vildsvin. Landbruget er glade for fravalget, de ”grønne” organisationer synes, at de vil mangle.

Der ønskes en redegørelse om hestenes biodiversitetsgevinst? Reproducerende bestande?
Friluftsliv, der ønskes retningslinjer for O-løb, MTB, ridning etc. samt for tilladelser. Der skal sikres mulighed uden for hegnet (hundeskov). Samt hensyn til svage brugere (børn, ældre, handicappede).

Overvågning – både af hensyn til naturen, men også af publikumshensyn.

Spørgsmål til Thomas’ indlæg:

Eske Thøgersen:

Mht. heste er der mange forskellige udmeldinger. Hvordan er det undersøgt, mht. problemer for rytterne? Det er omtalt, at der kan være udfordringer med hingste/hoppe. Hopper kan søge at indlemme/frastøde andre hopper. Interaktion i grupperne.

Chr. Halgreen:

Diskussionen om, at der kan være issues med hestene? Hvad er rådgivning fra de nationale arbejdsgrupper?

Thomas – der er ingen konklusioner, men der lyttes til grupperne.

Malene Thune:

Føler ikke, at der bliver svaret på spørgsmålet om heste. Rytterne er ude af ca. 2/3 af skovene.
Peter svarede, at der i de to nationale grupper har været en drøftelse om hestene, herunder også adfærd for rytterne.

Peter gjorde opmærksom på, at NST lytter til alle gruppernes synpunkter og bekymringer.
Synspunktet fra dette møde vil blive noteret og taget med i den videre proces. For nu kan der ikke skabes et konsensus.

Malene bemærkede, at det er ok for rytterne, at der er en stodhest i indhegningen i perioder.

Thomas omtalte, at i New Forest Park foregår ridning blandt vilde heste. Thomas understregede, at der lyttes og opfordrede til at fremsende skriftligt input.

Malene Thune præciserede, at New Forest Park udgør et langt større område, og ridning blandt vilde heste heller ikke foregår uden problemer i denne park.

Inger Lise Mørup:

Med baggrund i de nationale arbejdsgruppers ønsker om, at Læsten Bakker og Udskovene skal indgå i projektet, hvor skal borgere, der ikke ønsker at være indhegning, så være. Peter understregede, at det med udvidelse og større områder er generelle ønsker/synspunkter fra de nationale grupper, og ikke umiddelbart inden for de politisk udmeldte rammer.

4. Bordet rundt - 3-5 min pr. deltager

Nels G. Markussen, Randers Kommune

Takkede for ordet og indkaldelsen til mødet. Har glædet sig til mødet. Randers Kommune er glade for udfordringen med NNP Fussingø, og vil i fællesskab være med til at skabe et godt projekt. Randers Kommune ønsker at samarbejde mht. myndighedsbehandlinger og adgang. Det er et meget besøgt område og kommunen ser gerne en drøftelse af, hvordan forholdene skal være. Det er vigtigt med dialog om, hvad vi vil. Vurderer at nuværende aktiviteter stort kan fortsætte uændret. Der skal være fokus på kommunikation mht., hvordan man færdes i parken. Inddragelse af brugerne skal være med til at sikre, at det bliver en succes.

Christian Halgreen, DN

Generelt mener DN, at projektbeskrivelsen lever op til målet om mere biodiversitet og at der skabes lysåben natur med store græssere og browsere.

Hegn er ikke naturlig, men er nødvendigt for at naturen kan udvikle sig. DN formoder, at valg af dyr er sket på baggrund af fagkyndighed. Der er forståelse for, at vildsvin vil betyde et væsentlig tættere hegn og kan give problemer. Kan dog ikke forstå skepsis for svinepest. Udfordringer med heste - DN forventer at der findes en løsning, enten ved valg af andre dyr eller via adfærd.

Christian fremhævede, at man skal se på de faciliteter, der skabes, frem for det, der tabes.

Havde gerne set, at Læsten bakker også indgik i projektet, men glæder sig dog over projektet.

Ser frem til indvielsen næste år.

Jens Bonde Poulsen, DOF

Indlægget var desværre påvirket af dårlig lydforbindelse.

Jens roste projektbeskrivelsen. Opfordrede de grupper af brugere, der ikke føler sig velkommen, til at finde muligheder udenfor.

Jens understregede, at det er vigtigt af følge dyrevelfærdsloven.

Thomas Skifter, Danmarks Jægerforbund

Generelt er jægerne modstandere af store hegn. Fri natur skal forblive fri. Dyrene skal kunne bevæge sig frit på den frie vildtbane. Lad naturen være vild på egne præmisser.

Thomas omtalte udtalelse fra forskningskonsulent Annette Plesner, der undrer sig over, at nationalparker skal forcere den vilde natur med hegn.

Thomas omtalte, at dyrevelfærdsloven bliver delvis tilsidesat. Alle dyr skal behandles ens, især dyr i hegn.

Refererede til dyretisk råd, der er bekymret ifh. dyrevelfærdsloven (fordring/dyrlæge).

Thomas nævnte, at Mette Gjerskov (A) har udtalt, at der ikke kommer et generelt forbud mod jagt/fiskeri. Thomas, mener, at der er plads til jagt/fiskeri – også før i tiden var der jægere/fiskere.

Fussingø er unik, giv naturen fri – i stedet forcere og målrette den. Flere rapporter viser, at der er evidens for, at det ikke øger biodiversiteten at forcere.
Ingen hegn, dyr skal være dyr og natur være natur. Plads til alle.

Eske Thøgersen, Friluftsrådet

Positivt, at der er tænkt tanker ift. friluftsliv/adgangsforhold. Godt beskrevet i skitsen.
Fint med faciliteter også uden for NNP. Også rekreative områder.
Lagt op til at inddrage brugere/foreninger til at finde lokale løsninger.
Vigtig med kommunikation omkring adfærd.
Bekymringer mht. heste. Mangler stadig en afklaring, om der er et alternativ til heste. Det skal uddybes, hvordan der sikres sameksistens dyr/friluftsliv.
NNP er en ny type forvaltning – vigtig med formidling. Det er afgørende med en lokal opbakning.
Hvilke aktiviteter vil der ikke længere gives tilladelser til og en præcisering af forhold om tilladelser.
Overvågning – hvilken påvirkning NNP har på friluftsliv.

Der er behov for større inddragelse af brugere fra Randers By. Og ikke kun de lokale småbyer.

Omfang af revisioner af forvaltningsplaner og hvor tit. Bør revideres efter 5-6 år. Det forventes, at der er gjort nogle overvejelser.

Finn Søndergaard, Danmarks Idrætsforbund

Afbud.

Ghita Tougaard, Ålum og omegns Beboerforening

Havde været nødt til at forlade møde pga. anden mødeaktivitet.

Torben Himmelstrup, bådelaug/lystfiskere

Repræsenterer bådelaug og naboer til søen/skoven. Man er optaget - med streg under - af naturen.
Er indforstået med at det er en bunden opgave, der er politisk bestemt.
Voldsom og hurtig indsats? Torben ønsker mere tid og lade naturen råde. Håber, at det er et strategisk element, der er med i overvejelserne.

Bekymring i forhold til dyrevelfærdsloven. Refererede til sidste møde, hvor teknologi med chip blev omtalt.

Bekymring for hegn, dels at se på det og dels når man som nabo skal ind i det. Frygt for, hvad hegn gør det ved dyrene uden for arealet. Gav et eksempel på en hjort i brunst. Ønsker, at det genovervejes med hjorte, hvilket også vil betyde en væsentligt mindre hegn.

Flydespærring i søen. Nævnte det visuelle og konsekvenser for adgang på søen. Spurgte, om der er evidens for, at hjorte respekterer en sådan spærring.

Biodiversiteten – opfordrede til at være varsom med at love for meget biodiversitet, det er en vanskelig opgave.

Evaldas Cepulionis, Beboere i Sønderbæk

Problemer med lyd. Sender et skriftligt input til Matilde.

Lene Stentoft, Brugerlaug Fusingø

Omtalte møde med Lea Wermelin, der var afholdt kort før jul. Brugerlauget var blevet opfordret til at komme med input over de bekymringer, som de har.

Jesper Thomassen, MTB/brugerlaug

Spændende og interessant læsning af projektbeskrivelsen samt læringen omkring forløbet.

Jesper fortalte om brugerlaugets historie, der startede med en lille gruppe, som mødtes ved madpakkehuset. I dag har facebookgruppen over 1.000 medlemmer. Brugerlauget finder det vigtigt at respektere og lytte til medlemmerne. Der er talt meget med medlemmerne og alle indlæg/kommentarer er læst. Fusingø er meget populær.

Det er vigtigt, at NNP bliver en succes. Hindringer – adgang, hegn, dyrevelfærd. Det ønskes, at eksperterne lytter til brugerne.

Brugerlauget har lavet en alternativ indhegning, der vil gerne gøre en tabersag til en vindingsag. Vigtig med respekt for ønskerne fra borgerne.

Biodiversitet, der er lidt forvirring om de tilsendte forslag.

Jesper viste brugerlaugets forslag til hegning, der er opdelt i 3 hegn, som udgør ca. halvdelen af landområdet af NNP Fusingø. De mest besøgte steder indgår ikke i hegningen.

Der er en række fordele ved dette forslag. Det sikrer adgangen, men betyder også, at man friholder store dele for trafik/ophold og det friholder de asfalterede veje.

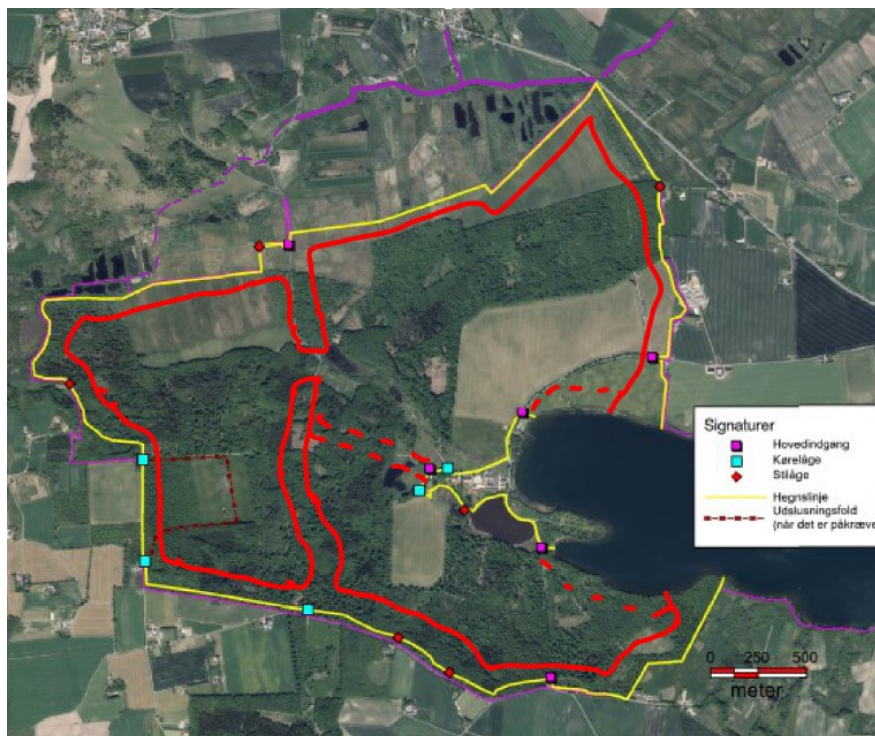
Tina Mariette Hansen, Brugerlaug Fussingø

Kommentarer til projektskitsen – en del brugergrupper henvises til Udskovene. Lokale beboer, der boer nord for området, kan ikke undgå at komme ind i det indhegnede område.

Der er en sti via Læsten bakker, som ikke er optimal for alle brugere (barnevogne, dårlige gående) på grund af trapper. Peter nævnte, at det er intentionen, at det stiforløb som på NST-arealer mod vest og syd ligger uden for hegnet, har en sådan karakter, at det vil være en god sti. Dog skal bemærkes, at stien fra Tuemosen og op gennem Læsten Bakker er privatejet.

Tina foreslog en gennemgående sti/sluse igennem parken, hvor der er gennemgange med låger. Det vil gøre en stor forskel. Giver mulighed at komme fra nord til Udskovene uden at gå i indhegningen.

Tina præsenterede forslaget nedenfor.

Ud over slusen ønskede Tina, at det øvrige hegn flyttes et godt stykke ind, så det også vil være muligt at gå rundt i udkanten af hele vejen rundt om naturnationalparken. Tina sender kortet til Matilde.

Tina præciserede, at dette forslag ikke skal ses som et alternativ til brugerlaugets forslag (forslag vist af Jesper).

Malene Thune, Brugerlaug Fussingø

Ingen yderligere bemærkninger fra Brugerlauget.

Inger Lise Mørup, Fussingø-Gruppen

Et utrolig interessant projekt, og positivt, at Fussingø Slot stort set ikke berøres af tiltagene.

Havde håbet, at hegn kunne undgås.

Ønsker, at dyrene vil blive tilset. Håber, at mærkning af dyrene på sigt vil kunne lade sig gøre, så man kan følge dem.

Forudser et stort pres på Udskovene.

Synes planen virker fremsynet. Kan forstå frustrationer, men føler at blive hørt på møderne.

Håber at der vil blive lyttet – også efter NNP er etableret. Inger-Lise foreslog etablering af en følgegruppe, da der også efter etablering af parken kan komme ideer, ønsker og bekymringer.

Peter bekræftede, at gruppen bliver hørt også i fremtiden.

Rikke Futtrup Jensen, Børnehaven

Rikke nævnte, at børnehavens adgang til skoven ligger i den del, som bliver indhegnet. Børnehaven håber, at deres primære baser forbliver uændret.

Rikke spurgte til den trafikale tilgængelighed til slottet/børnehaven?

Peter svarede, at der er tre asfaltveje, der går ind i NNP. Når man benytter disse veje, skal man ikke ud af bilen – der vil blive etableret færste, både i forbindelse med det ydre og det indre hegn.

Rikke omtalte tilgængelighed, og hvordan børnene skal kunne færdes i parken.

Karl-Åge Dalbæk Andersen, Fussingøs Venner

Udtaler sig for både Birgitte og Karl-Åge (Kalle).

Fussingøs Venner er meget begejstret for forslaget – herunder, valg af dyr, specielt kronvildt.

Vurderer, at antallet af stude er i den høje ende.

Husk at vælge danske –jyske - gener til kronvildt.

Hvad er planen, når antallet af kron dyr vokser – skal de indfanges og lukkes ud i nærområdet – eller vil der blive afholdt jagt?

Enig med DN, havde også gerne set vildsvin. Håber, at det ved valg af hegn medtænkes, at man på sigt kan udsætte vildsvin.

Ved valg af dyr, er det vigtigt, at vælge dyr, som ikke er vant til at blive fordret og ikke interesseret i mennesker.

Vigtigt med én stor hegning – så dyrene kan bevæge sig frit og trække væk ved forstyrrelser.

Friluftsliv – positivt, at friluftsliv kan fortsætte uændret, vil gerne foreslå at der sættes noget kvashegn op om børnehavens baser og ved shelterne.

Vigtig af dyreværnsloven overholdes og det er medarbejdere med kompetence, der får opgaven for at passe dyrene.

I lovforslaget om Naturnationalparker blev nævnt, at der vil ske en ændring af dyrevelfærdsloven. Kalle nævnte, at der kun er lagt op til, at det er tilsyn for heste, der slækkes.

Peter kommenterede betragtningen om kron dyrsbestanden, når den vokser over bæreevnen. Der er lagt op til, at regulering primært sker ved en bortskydning. Det vil tages ind i de videre overvejelser om et alternativ kan være at lukke dem ud i nærområdet, men det er en udfordring, at der ikke må slippe stude eller heste ud.

Peter nævnte, at dyr som indsættes i parken skal være uinteresserede i mennesker. Dyr, der måtte være opsøgende, vil blive fjernet. Til dette opfordrede Kalle til, at der tages action hellere en gang for meget.

5. Drøftelse af centrale emner: F.eks. Valg af dyr, friluftsliv, hegn, indgange o.l.

Valg af dyr

Eske Thøgersen: Vigtig med formidling. OBS på, at publikum ikke fodrer dyrene (opdrage publikum). Bekymret for publikum, der er bange for store dyr.

Tina Hansen: Har valgt stude og heste inkl. hingst og kronvildt. Krondyr kræver et meget stort hegn, ærgerligt for områdets æstetik. Vil gerne undgå det store hegn. Mht. heste - en hingst vil reagere på artsfæller. Det bør overvejes, om hingsten skal gå i parken hele året. Størrelse på hestene – dyrene reagere på hinanden afhængig af størrelse. Jo mindre dyr, jo nemmere. Overvej Shetlandsponyer – de er mindre truende og reagerer mindre på artsfæller. Det samme med kvæg – vælg en mindre kvægrace.

Chr. Halgreen: Synes, at der skal tages hensyn til rytterne ved valg af dyr og hegn. Dog fortsat fokus på biodiversiteten.

Vildsvin – kan godt forstå, man ikke udsætter vildsvin – også m.h.t. hegning.

Kan hjortevildtbestanden bevares uden et højt hegn? Peter oplyste at NST vurderer, at det ikkesandsynligt pga. publikum. Kronvildtet har en vigtig funktion. Peter understregede, at vildsvin som kommer naturligt til området vil blive søgt nedlagt straks, da vildsvin er en uønsket art i Danmarks natur.

Malene Thune – kan ikke se, at det bliver vild natur, når der opsættes et stort hegn.

De mange mennesker, der vil komme til området, er en helt anden målgruppe end den, som kommer i dag. Ikke den almindelige bruger, men naturbrugere. Undrer sig over ønsket om et stort besøgstyk, når der skal være vild natur.

Peter bemærkede til spørgsmål om fravalg af vildsvin, at NST ikke i den nuværende situation med risiko for afrikansk svinepest ikke kan få tilladelse til at udsætte vildsvin.

Tina – når man bor landet, synes man ikke at heste/køer i indhegning er en attraktion.

Thomas Skifter sammenlignede NNP med dyrehaver. Når man sætter hegn op, er det ikke vild natur.

PEB bemærkede, at projektforslaget til NNP Fusingø svarer til de rammer der er beskrevet i det lovforslag, som Thomas Borup Svendsen tidligere har omtalt om kommende danske NNP.

Chr. Halgreen - Bemærkning om fri vildtbane uden hegn. Krondyrsbestande er svære at opretholde.

Thomas Skifter omtalte, at der er en stor kronhjortebestand i området vest for Randers – men de fortrækker ved menneskers tilstedeværelse – så det må være menneskene, som skal begrænses. Der skal gives plads til dyrene.

Friluftsliv

Eske Thøgersen – Interesseret i at det forsøgsmæssigt følges op på effekten af NNP.

Peter bemærkede, at NST også ønsker at analysere en før og efter effekt på friluftslivet. Der opsættes snarest en række tællere, så der kan laves en baseline. Udfordring lige nu er, at besøgstallet er ualmindeligt højt grundet Corona, og vil for nuværende ikke give et retvisende billede. Peter ser mulig normalisering i løbet af sommeren, så tællinger her er udtryk for noget mere normalt.

Jesper Thomassen – Brugerlaugets forslag med 3 hegn vil løse problemet med friluftsliv – borgere vil være uden for hegnene og dyrene inden for, endvidere vil dyrene ikke blive stresset.

Kalle spurgte, om der er afsat penge til formidling. Foreslog guidede ture, der kan give et indblik i effekten af dyrenes påvirkning på naturværdierne. Turene kan arrangeres både til gående, på cykel, på hesteryg etc. Særligt de første år vil sådanne ture være en god ide.

Peter roste ideen med guidede ture, som det kendes fra de frivillige i Fusingøgruppen. Kalle ser positivt på et samarbejde også fra Fusingøs Venners side. Flere i projektgruppen var positive overfor guidede ture og for at bidrage til afholdelse heraf.

Inge-Lise nævnte, at der i Fusingøgruppen sammen med to borgerforening og menighedsråd allerede har været drøftet forslag om at arrangere guidede ture ud i området.

Kalle omtalte, at det tidligere har været nævnt, at friluftslivet henvises til Udskovene, dog står det i projektbeskrivelse (side 28), at nuværende aktiviteter prioriteres at fortsætte.

Brugerlauget spurgte til det med, at hundeskoven flyttes og MTB spor ikke videreudvikles. Til dette bekræftede Peter, og MTB-sporet i Udskovene formentlig ikke var blevet udvidet uanset etablering af naturnationalpark. Udvikling af MTB-sporet må ved behov og efter aftale altså ske i Udskovene.

Tina – der henvises i skitsen til andre steder for skovens brugere. Er det en proces, der arbejdes på? Peter fortalte, at det er NST's hensigt, at alle ønsker om faciliteter m.v. i Udskovene bliver fulgt op. Der vil efter sommerferie blive en åben proces med brugerrepræsentanter, der vil blive inddraget i etablering af faciliteter i Udskovene og de fremtidige planer for dette område. Meget vigtigt at de forskellige ønsker drøftes med de forskellige brugergrupper, så der ikke opstår konflikter.

Eske Thøgersen: På første projektgruppemøde nævnte naturbørnehaven noget om mulighed for låne friluftsudstyr til naturopdagelser. Er der noget nyt om det forslag? Rikke nævnte, at børnehaven gerne i samarbejde med NST, vil udarbejde et tilbud til børn/forældre, så NNP bliver attraktiv og et trygt sted at komme. Matilde vil tage dette indspil med i arbejdet med formidlingen. Randers Kommune bekræftede, at de gerne deltog i dette samarbejde.

Kalle omtalte stilleområder af hensyn til dyrene. Det er vigtigt, at dette indarbejdes ved omlægning stier. Peter bekræftede, at sådanne områder er forsøgt indarbejdet i skitsen. I skitsen lægges op til, at der bl.a. bliver områder, hvor der ikke bliver fri teltning. Områderne er udvalgt ud fra, at de i dag ikke er meget besøgt samt optimale i forhold til at sikre dyrene og den øvrige vilde flora og fauna områder hvorefter de kan have fred.

Hegn/indgange

Chr. Halgreen – indforstået med et stort hegn. Under mødet er der kommet nogle tanker på baggrund af indlæg fra Tina, hvor der laves nogle passage, der kan gøre borgere mere tryk. For DN står biodiversiteten øverst.

Tina: Vigtigt med mange indgange – så der ikke virker som en fæstning. Derfor vil det også være godt, hvis det store hegn kan undgås. Det er vigtigt med adgangen.

PEB gav en forklaring til hegnslinjen, som indgår i projektskitsen. PEB nævnte, at det er vigtigt, at komme med input til de anførte adgange. Er der noget vi overset – eller skal nogle låger flyttes. Kalle kom med et forslag til adgangen fra Grovebakkevej, der primært bruges af borgere fra Randers. Der etableres vejboomme, så hastigheden holdes nede. Peter nævnte, at det forventes, at der formentlig vil komme nogle hastighedsnedsættelser på asfaltvejene i NNP. Peter omtalte, at allerede i dag kører mange bilister alt for hurtigt på denne strækning. Dette skal ske i dialog med vejmyndighederne, men er klart et fokuspunkt i projektet. Nels bekræftede, at Randers Kommune gerne tage en snak om vejforholdene.

6. Opsummering og afrunding ved Naturstyrelsen

PowerPoint præsentationen vil blive fremsendt til projektgruppen.

Tanker/input kan sendes til Peter og Matilde og vil indgå i den videre proces. Det skal i givet fald sendes senest den 15. marts.

Så snart næste version af projektbeskrivelsen foreligger i en offentligt tilgængelig form vil den blive sendt til projektgruppen, sammen med tidsplan for den videre proces.

Der blev spurgt om billeder på det kommende hegn. Matilde svarede, at der ikke for nuværende er taget stilling til hegnets nærmere udtryk og at det også afhænger af resultatet af udbudsprocessen.

Peter og Matilde takkede alle for drøftelser, input og et godt møde med en god dialog.

7. Eventuelt

Ingen bemærkninger.